

TESİSAT MÜHENDİSLİĞİNDE VE EĞİTİMDE AKREDİTASYON

Mehmet SOĞANCI

Ülkemizde uygulanan ekonomik programın temel felsefesini, dünyada yaşanan gelişmelerden bağımsız olarak değerlendirmek olanaklı değildir. Türkiye, 1980'li yıllardan itibaren uluslararası sermayenin istemlerine uygun olarak enerjiden haberleşmeye, eğitimden sağlığa, tarımdan sosyal güvenliğe kadar hemen hemen tüm alanlarda yapısal bir değişim programına tabi tutulmaktadır. Ülkemizde sanayi yatırımları azalmakta, çiftçi tarladan uzaklaşmakta, işsizlik oranı büyümekte, çıkan krizlerin sık ve dayanılmaz boyutları yoksullaşma sürecini kronik hale getirmektedir. Bu durumdan mühendisler de büyük çapta olumsuz olarak etkilenmektedir.

Neo-liberal küreselleşme ideolojisi, toplumsal ve kamusal alanları yeniden tanımlayarak bu alanları bireysel yarar ve piyasa süreçlerine bağlı kılmakta, toplumsal ilişkilerin tümüne bağlı olarak eğitim alanını da belirlemektedir.

Ülkelerin eğitim politikaları, bilim, teknoloji ve sanayi politikalarından ayrı düşünülemez. Türkiye'deki eğitim ve mühendislik eğitimi, toplum çıkarlarına göre değil, uluslararası iş bölümünün bir sonucu olarak şekillenmiştir. Gelişmiş ülkeler ulusal çıkarları doğrultusunda ulusal yenilenme politikalarını hayata geçirebilmek için AR-GE çalışmalarına, bilim, teknoloji ve eğitim altyapılarına bütçelerinden ayırdıkları kaynakları her geçen gün artırmaktadırlar. Oysa bu süreç ülkemizde gelişmiş ülkelerde olduğu gibi işlememektedir.

Küresel kapitalist dünyaya entegrasyon çalışmalarının hızla yürütüldüğü günümüzde, ülkemize biçilen roller irdelendiğinde görülmektedir ki; IMF ve DBnin koyduğu şartlar doğrultusunda eğitim ve öğretim hizmetleri piyasa ve sermayenin hizmetine sunulmakta, eğitim metalaştırılmaktadır. Eğitim alanında dayatılanlar, şirketleşen üniversite anlayışının gelişmesine de neden olmaktadır. Üniversite yapısındaki değişim, "şirket" ve "müşteri odaklı" bir tarza yönelmekte ve "müfredat" buna uygun biçimde yeniden yapılandırılmaktadır.

Üniversitelerimizde bilimsel araştırmalara gerekli kaynak ayrılmayarak, bilimsel gelişmelerin önüne geçilmektedir. Sanayi ile ilişkiler toplumun ihtiyaçlarına göre değil, sadece sermayenin ihtiyaçlarına göre yapılmakta, bilim, piyasa ekonomisinin belirlediği amaca yönelik kullanılmaktadır. Dolayısıyla sanayici AR-GE faaliyetlerine yatırım yapmamakta, ihtiyaç duyduğunda üniversitelerin projelerini satın almaya çalışmaktadır.

Eğitim, istihdam ve üretim ilişkilerinin planlı bir şekilde ele alınmamasından dolayı lisans eğitiminde edinilen bilgilerin önemli bir bölümü çalışma hayatında pratik karşılığını bulamamaktadır. Bu durum mesleğe karşı yabancılaşmanın yanı sıra mesleki körelmeye de neden olmaktadır.

Öğretim üyelerimizin de ekonomik koşulları gün geçtikçe kötüye gitmektedir. Mühendislik bölümlerindeki araştırma görevlileri ve genç öğretim üyeleri ya bir ideal uğruna ya da daha iyi bir iş bulamadıkları için görevde kalmaktadır. Bunların çoğu, karşılıklarına çıkan ilk fırsatta ya özel sektöre geçmekte ya da yurt dışına gitmektedir.

Mühendislik alanındaki eğitimde gerek açılan okullar gerek artırılan kontenjanlar açısından planlama anlayışının olmaması özellikle belirli bölümlerden mezun mühendislerin istihdam sorununu artırdığı gibi bu kitlenin mesleki kimliklerinde erozyon yaratmaktadır. Üretim süreçlerinde ortaya çıkan değişim, mühendisleri yeniden biçimlendirmekte, mesleki formasyonlarını değiştirmekte, istihdamı daraltmaktadır. İşsizliğin artması ücret politikalarını olumsuz yönde etkilemekte ve mühendislerin emeği ile orantılı ücret almalarını engellemektedir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda, yükseköğretimde verilmekte olan eğitimin ulusal ya da uluslararası objektif ölçütlere göre denetlenmesi, ölçülmesi ve değerlendirilmesi için yapılması gereken işlemlere ait açık bir düzenleme mevcut değildir.

Ülkemizin de imzaladığı Dünya Ticaret Örgütü ve Avrupa Birliği anlaşmaları mühendislik hizmetlerinin serbest dolaşımını da kapsamaktadır. Bu anlaşmalar uluslararası akademik ve mesleki tanınırlılığı da zorunlu tutmaktadır. Günümüzde diploma tanımı, yüksek eğitim sonucunda kazanılan akademik bir unvan veya dereceyi değil, kişinin mesleğinde tam yetkilendirildiğini belirtmek için kullanılmaktadır. Birçok ülkede bu amaçla yeni kurum ve kuruluşlar oluşturulmuş ve yöntemler geliştirilmiştir.

Teknolojideki hızlı ilerleme ve bilimsel bilgideki hızlı artış mühendislik alanında uzmanlaşmayı ve yetkili/yetkin/uzman mühendis kavramlarını gündeme getirmiştir. TMMOB bu konuda mühendislik disiplinlerinde uzmanlık alanlarını belirleme çalışmalarını yürütmektedir. Odalarca yapılacak düzenlemelerle, mühendisin uzmanlık eğitim ve deneyimlerini tamamlanıp uzman oldukları alanlarda yetki ve sorumluluk sahibi olacaklardır. Ancak ülkemizde akreditasyon ve sertifikasyon konularında ortaya çıkan yasal düzenleme ihtiyacı hala karşılanamamıştır.

Meslek alanlarımızda işsizlik ya da meslek dışı işte çalışma % 25ler seviyesine ulaşmıştır. Meslektaşlarımızın önemli bir bölümü meslek alanları dışında çalışmaktadır. Gelecek 5 yılsonunda mühendis, mimar ve şehir plancıları ordusuna 125.000 kişinin daha katılacak olmasının sonuçlarının şimdiden ele alınması büyük önem taşımaktadır.

Tüm bu olumsuz tanımlamalara rağmen; 50 yıllık deneyim ve bilgi birikimi ışığında ve mesleki, demokratik kitle örgütü olmanın sorumluluğu ile, üyelerinin sorunlarının toplumun sorunlarından ayrılmayacağı bilincinde olan; çağdaş, bağımsız, demokratik ve sanayileşen bir Türkiye özlemiyle, halktan ve emekten yana tavır alan, bu doğrultuda politikalar üreten ve mücadele veren TMMOB, ülkemizin içinde bulunduğu olumsuz tablonun değiştirilmesinin mümkün olduğuna inanmaktadır. İnsanlarımızın üzerinde özgürlük ve gönenc içerisinde yaşayacağı başka bir Türkiye mümkündür.

TMMOBnin konu ile ilgili özgül hedefi, üniversite ve sanayi işbirliği, öğretim elemanlarının niteliği ve gelişimi, eğitim programlarının yeniden yapılanması, eğitimde akreditasyon, eğitimde nitelik, gelişmiş ülkelerde mühendislik eğitimi ve ülkemiz koşullarına uyarlanması gibi konularda çözümler üretmek mühendislerin nasıl yetişmeleri gerektiğini ortaya koymak ve bu konularda siyasi iktidara, ulusal sanayi ve üniversitelerimize öneriler sunmak, bunların uygulanabilirliğini sağlamaktır.

- Küreselleşme ve sermaye isteklerine göre üniversitelerin yapılandırılması uygulamalarından vazgeçilmelidir.
- Mevcut politika ve uygulamaların yerine; planlamacı bir anlayışla, toplumsal gereksinimleri, üretimi, istihdamı ve yaşam boyu eğitimi, ülkenin bilim ve teknoloji yeterliliğinin güçlendirilmesini temel alan ulusal eğitim politikaları yaşama geçirilmelidir.
- Toplumsal eşitsizliğin her çeşidini sürekli ve sistemli olarak üreten eğitim yapısı terk edilmelidir.
- Eğitim her kademedede eşit ve parasız olmalıdır.
- Üniversiteye girişin orta öğretimden değil de dersanelerden geçiyor olması, eğitim düzeninin ne kadar bozuk olduğunun bir göstergesidir. Üniversite öncesi eğitim-öğretim; laik, demokratik, çağdaş ve bilimsel ilkelere göre tepeden tırnağa yeniden yapılandırılmalıdır.
- Üniversiteler bilimsel bilgiyi üretme mekânları olmalıdır.
- Polis ve jandarma üniversitelerden çıkarılmalı; baskıcı ve cins ayrımcı uygulamalarla dolu eğitim programları terk edilmelidir.
- Belletme ve ezbercilik yerine öğrenmek, verileri kabul etmek yerine araştırma yeteneğini geliştirmek; teknik eğitim yanında sosyal ve kültürel eğitimleri de tamamlamak; eğitimde sorgulayan, düşünen, dayanışma duygusuna sahip, bilimsel kriterleri önemseyen, aydınlanmış öğrencilerin yetişmesi, en temel amaç olmalıdır.

- Uygulama, mühendislik eğitiminin vazgeçilmez bir parçasıdır. Teorik bilgiler laboratuvar uygulamaları ile desteklenmelidir.
- Öğrenci sağlık sigortası uygulamasına geçilmelidir.
- Bilimi teknolojiye, teknolojiyi uygulamaya dönüştüren mühendislerin daha donanımlı ve birikimli olarak yetişeceği ve mezuniyet sonrası bilgilerini yenileyebilecekleri, geliştirebilecekleri eğitim olanakları, üretim ve çalışma ortamları sağlanmalıdır.
- Çok sayıda niteliksiz mühendis yetiştirmek ve yine çok sayıda donanımsız üniversite ve bölüm açmak yerine, ülkenin gereksinim duyduğu elemanları yetiştirmeli; yine gereksinim doğrultusunda yeterli eğitim kadrosu ve kütüphane, derslik, laboratuvar, yurt vb. alt yapısı tamamlanmış kuruluşlar oluşturulmalı; şimdiye kadar açılmış bulunan üniversitelerin eğitim düzeyi artırılmalı, kalite eşitsizliği ortadan kaldırılmalı, oluşturulacak kalite standartları doğrultusunda denetimler yapılmalıdır.
- Ülke gerçeklerine uymayan ve dışarıdan programlanan meslek yüksek okulu programları ile mühendislik programları arasında var olan ve mühendislik programları aleyhine olan 1/3 oranındaki mali destek dengesizliği giderilmelidir.
- Uygun nitelik ve sayıda öğretim üyesi yetiştirilmeli, öğretim üyelerinin eğitim dışında ticari faaliyette bulunması engellenmeli, eğitim hizmetini üreten öğretim üyelerinin ekonomik, sosyal ve mesleki sorunları çözülmeli, öğretim üyeliği mesleği saygın ve çekici hale getirilmelidir.
- Üniversitelerde akademik yükselmelerde uluslararası bilimsel yayınlar en önemli ölçüt olmaktan çıkarılmalı, amaca uygun diğer çalışmalar da ölçütlere dâhil olmalıdır.
- Öğretim üyelerinin düşüncelerinden, sendikal eylemlerinden ve demokratik taleplerinden dolayı karşılaştıkları her türlü ceza ve sürgün uygulamalarına son verilmelidir.
- YÖK tüm kurumlarıyla kaldırılmalı, Üniversiteler Arası Kurul ve üniversiteler, özerk ve demokratik bir anlayış temelinde yeniden düzenlenmeli, üniversitenin bütün bileşenlerinin yönetim ve karar sürecine katılmaları güvenceye alınmalıdır. Üniversitenin üç temel bileşeni olan öğretim üyeleri, öğrenciler ve üniversite çalışanlarının üniversite yönetimine katılmaları sağlanmalıdır.
- Mühendislik hizmetlerinin, alanında yeterli mesleki bilgi ve deneyime sahip olan Odaların üyelerince verilmesi, bu üyelerin mesleki kurallar ve meslek etiği açısından tam olarak denetlenmesi gerekmektedir. Hizmeti veren üyelerin bilgilerinin hızla yenilenmesi gereksinimine uygun olarak, çağdaş teknikleri izleyebilmelerine yönelik sürekli mesleki eğitime tabi tutulmaları sağlanmalıdır.
- Ülkemizde verilen lisans diplomalarının uluslararası düzeyde tanınması sağlanmalıdır.
- Lisans eğitimi meslek içi eğitim programlarıyla sürekli desteklenmelidir. Mühendislik eğitimi ve öğretimi programlarının akredite edilmesi yetersiz ve donanımsız bölümlerin açılmasına engel olacağı gibi, bölümlerin gelişmelerinin de önünü açacaktır. Eğitim programlarının akreditasyonunda, yabancı akreditasyon kurumları yerine TMMOBnin de içinde yer aldığı MÜDEK (Mühendislik Değerlendirme Kurulu) çalışmaları yaygınlaştırılmalıdır.
- Akredite olmayan bölümlerin kayıplarını giderici telafi programları TMMOB ve üniversitelerce hazırlanmalı ve uygulanmalıdır.
- TMMOB ve bağlı Odalar, üniversitelerde yeni mühendislik, mimarlık ve şehir planlama ile ilgili yüksek öğrenimin planlanmasında, yeni fakülte ve bölümlerinin açılması, eğitim programlarının oluşturulması, kontenjanlarının belirlenmesi süreçlerinde yer almalı, bu süreçte TMMOBnin öneri ve onayı alınmalıdır.
- YÖKün eğitim programlarına müdahalesi nedeniyle azalan uygulamalı dersler açığı, TMMOB ve ilgili kurum ve kuruluşların birlikte çalışmalarıyla kapatılmalıdır.

- Mesleklerini icra ederken mühendisleri izleyen ve sicillerini tutan tek kurum olan TMMOB, mühendislere yönelik tüm tasarrufların odağında olmalıdır.
- Genel bütçeden eğitime aktarılan pay yeterli seviyeye getirilmeli ve üniversite bütçelerinde bilimsel araştırmalara ayrılan pay artırılmalıdır. Harç, ikinci öğretim, yaz okulu gibi paralı uygulamalar kaldırılmalıdır.
- Kamu kaynakları vakıf/özel üniversitelere aktarılmamalı, vakıf üniversitelerinin programlarında akreditasyon zorunluluğu getirilmelidir.
- Bayındırlık ve İskân Bakanlığının talebi üzerine TMMOB tarafından hazırlanan Yetkili Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Belirlenmesi ve Belgelendirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı Taslağının ivedilikle yasalaşması hayati önem arz etmektedir. Kanun Tasarısının hedefi; hizmetin toplum yararına verilmesi, yanlış uygulamaların önlenmesi, kalite ve güvenilirliğin artırılmasıdır. Taslak ilgili kurum ve kuruluşların katkıları ile zenginleştirilerek biran önce yasalaştırılmalıdır.

Uzmanlık, mesleki yeterlilik, mesleki yetkinlik, yetkili mühendis, meslek içi eğitim

Bu konu TMMOB ortamında ilk kez 2003 yılında 2. Mühendislik Mimarlık Kurultayı'nda kabul edilerek yazılı şekle getirilmiştir. Dönemin TMMOB Yönetim Kurulu tarafından 38. Genel Kurula getirilen "Meslek içi eğitim ve belgelendirme" yönetmeliğinin Genel Kurulca kabulü ile de TMMOB'nin resmi bir belgesi ve iç hukuku şekline dönüşmüştür.

Ülkenin gerçeği sonucu eğitim düzeyleri farklı okullardan mezun olanların yukarıda tanımlandığı şekli ile mühendislik düzeyinin farklı olacağı açıktır. Laboratuvarıyla, ders kitabıyla, öğretim elemanı yeterliliği ile daha gelişmiş olanaklara sahip bir üniversitede eğitim alan bir arkadaşımızla, hiçbir yeterli donanımı olmayan, laboratuvarı olmayan, yeterli öğretim üyesi olmayan bir bölümde eğitim alan arkadaşımızın arasında büyük bir fark olduğu açıktır. Böylesi yetersiz koşullarda eğitim görmüş bir mühendisin yaptığı "meslek" başarılı olmayacaktır. Mühendislik, doğrudan insan yaşamını ilgilendiren bir meslektir. Deiyim yerindeyse yapılan "meslek"de sıfır hata zorunludur. Bu nedenle de TMMOB, mühendislerin yeterli donanıma sahip olmalarını ve işlerini ancak bu donanımla yapmalarını savunur. Yönetmelikle sonuçlanan tartışmalar böylesi ihtiyaçtan doğmuştur. Yoksa bu çabalar birilerinin söylediği gibi AB uyumlulaştırma projelerinin sonucunda çıkmış değildir.

TMMOB'nin konu ile ilgili Genel Kurul kararı olarak yaşama geçirilen yönetmeliğinin dışında TMMOB'ye mal edilerek söylenen her türlü söz yanlıştır. TMMOB yönetmeliği ve kurultay kararları yayınlarla ve raporlarla kamuoyunun bilgisine sunulmuştur. TMMOB'nin ilgili yönetmeliğinde söylenen "mesleki denetimin yapılabilmesi, yetkili üyelerin tanımlanması, üyelerin mesleki çalışmaları süresince yaptıkları işleri ve tamamladıkları eğitimlere dayanan uzmanlıklarının odalarca belirlenmesi, belgelendirilmesi ve gerekli yetkili üyelerin kamuoyuna önerilmesini sağlamaktır". Bunun nasıl yapılacağını odalar belirler. Odalar da öğrenim programı, uygulama alanları, mesleki bilimsel gelişmeleri, ülkenin teknolojik durumunu, kamuoyunun ve üyelerin istemlerini dikkate alarak ve gerektiğinde oluşturacağı mesleki-bilimsel kurullara danışarak, üretilen ürün ya da hizmetlerde kamu yararına mesleki denetimin sağlanması konusunda mesleğin uzmanlık konularını ve uzmanlığın hangi koşullara göre belgeleneceğini belirler. Bunun dışında TMMOB'ye atfedilen her söz yalandır ve yanlıştır. Ülkemizde de örneğin Serbest Muhasebecilik Mali Müşavirlik ve Avukatlıkta benzeri sistemler yıllardır süregelen ve işleyen böylesi bir süreç devam etmektedir. Tartışmalara TMMOB üzerinden katılanların ülkemizde diğer meslek alanlarının düzenleniş biçimlerini de anlamaya çalışmaları gerekmektedir. Bir yurttaş, sadece diploması gereği "mühendis" olan; ancak bilim ve teknolojinin gelişmelerinden haberi olup olmadığı bilinmeyen, bunları takip edip etmediği bilinmeyen bir kişiye meslek hizmeti almak için ulaştığında, bu ulaşım piyasa koşulları ile mi olmalıdır? Yoksa bu kişiye yurttaşların ulaşımı, nitelikleri yetki düzeyleri ve yeterlilikleri odaları eliyle belirlenmiş bir yöntemle kendini tanımlayan bir noktadan mı olmalıdır? İşte mühendislerin belgelendirilmesi tartışmalarının odağında bu vardır.

Tam da bu noktada odaların görevi, donanımı "-ülke şartları gereği- yeterli olmayan bir mühendisi meslek içi eğitim olanakları aracılığıyla geliştirmek olmalıdır. Uzmanlık alanlarında yeterli olanların dökümüne sahip olmak, üyelerin belgelendirilmesi ile mümkün olacaktır. TMMOB ve odaların bu ülkede "maalesef" "mühendis"leri mühendisleştirmek gibi bir görevi vardır. Çünkü mühendislik okullardan mezun oldum demekle oluşan bir meslek değildir. Yaşam boyu eğitimin zorunlu olduğu, deneyimin esas alındığı bir meslektir bu. Hele ülkemizde açılıveren asparagas üniversitelerin olduğu da bir gerçekse konunun önemi çoğalmaktadır. Mühendis yanlış yaparsa doğrudan "insan" zarar görür. Mühendis kendini yeterli donanıma getirmek zorundadır. Odası da bunun koşullarını hazırlayacak, bunu kolaylaştıracak, sonunda da üyesini yeterliliği açısından belgelendirecektir.

Odaların meslek içi eğitim hizmetleri çok önemsenmesi gereken bir çalışma alanıdır. Öte yandan Üniversitelerin kendi aralarında mühendislik eğitimi programlarında farklılıklar olabilmektedir. Kurultay kararlarına göre odalarımız her mühendislik alanına ayrı olmak üzere asgari eğitim koşul ve programlarını hazırlayıp üniversitelere yol göstermek durumundadır. Mühendislik Eğitime müdahale kısmı esas olarak bu noktadan olmalıdır. Örneğin; laboratuvarı olmayan bir bölümün gerekiyorsa kapatılması yönünde çağırısı odalar yapmalıdır. Bunun yanında TMMOB "mühendislik bölümlerinin akreditasyonu gereklidir ve TMMOB'nin de içinde yer aldığı MÜDEK'in bölümleri belgelendirme çalışmaları yaygınlaştırılmalıdır" demektedir.

TMMOB üyenin sorunlarının halkın sorunlarından ayrı tutulmayacağını ve sorunların ortak mücadeleye ile çözülebileceğini bilen ve bunu söyleyen bir örgüttür. Önemli olan bu sözün gereklerini yapabilmektir. Önemli olan bizi, mühendisleri, mimarları, halkımızı, ülkemiz insanını bu duruma düşüren, yoksullaştıran sistemi kavrayabilmek ve bunun değişimi için gerekeni yapabilmektir. TMMOB işin bu tarafındadır.

TMMOB, "Üniversiteler Üniversite Bileşenlerindedir!" diyor. TMMOB, "Eşit, Parasız, Demokratik, Bilimsel Eğitim İstiyoruz!" diyor. TMMOB, "Yaşasın Özerk ve Demokratik Üniversite Mücadelesi!" diyor.

TMMOB MÜHENDİSLİK MİMARLIK KURULTAYI 2003**MESLEKİ YETERLİLİK, MESLEKİ YETKİNLİK, MESLEKİ EĞİTİM
KURULTAY KARARLARI**

1. TMMOB ve Odaları, Mühendislik ve Mimarlık mesleğinin uygulama alanlarında çeşitli nedenlerle ortaya çıkabilecek olan, yanlış, kusurlu, yetersiz ürün kullanımı ve uygulamaların, doğal ve kültürel çevreyi tahrip, insan sağlığını risk altına sokma veya yaşama hakkını engelleme, bireyin, toplumun, insanlığın her türlü zararına yol açma gibi sonuçları olduğunun bilincindedirler. TMMOB ve Mesleki Odaları bu bilinçten hareketle mesleğin uygulanmasında kasıtlı veya kasıtsız; yanlış, kusurlu, yetersiz ürün ve uygulamaların ortadan kaldırılması veya en aza indirilmesi konusunda gerekli tüm çabayı gösterir, bu hususta gerekli her türlü yasal, idari, mesleki, eğitsel girişimleri düzenler, gerekli kurumları ve mekanizmaları oluşturur.
2. TMMOB ve Odalar, eğitimde kalite eşitliğini göz önünde bulundurarak toplumun güvenliğini, sağlığını ve gönencini (yaşanabilirliğini), doğal ve kültürel yaşam ortamlarını doğrudan etkileyen alanları önceliklerine göre belirleyerek, bu alanlardaki gereksinmelere uygun olarak tanımlanacak bilgi ve beceri düzeylerine göre mesleki yeterliliğin belirlenmesini, geliştirilmesi ve belgelenmesini sağlarlar. Bu yetkinin yasal dayanaklarının daha açık bir ifadeye kavuşması için Mühendislik ve Mimarlık Hakkındaki Yasada ve TMMOB Yasasında değişiklik yapılması için girişimlerde bulunurlar.
3. TMMOB her meslek grubunun kendi ihtiyaçlarına ve şartlarına bağlı olarak kaliteli ve güvenilir hizmet ve üretim sürecinde düzenlemelere gitmesini teşvik eder. Meslek odalarının bu konudaki çalışmalarının koordinasyonunu sağlar. TMMOB "Yetkin Mühendislik" konusunu bu tür çabaların olumlu bir sonucu olarak değerlendirir. Bu uygulamaya ihtiyaç duyan Meslek Odalarının koordinasyonunu düzenleyerek çerçeve yönetmeliğin oluşturulmasını gerçekleştirir. Meslek Odaları, uygulama yönetmeliklerini kendileri hazırlar.
4. Bir ülkenin eğitim politikaları, bilim, teknoloji ve sanayi politikalarından ayrı düşünülemez. Türkiye'deki eğitim ve mühendislik, mimarlık eğitimi toplum çıkarlarına göre değil, uluslararası iş bölümünün bir sonucu olarak şekillenmiştir. TMMOB emperyalist ülkeler tarafından Türkiye'ye dayatılan uluslararası iş bölümünü reddeder; toplumcu bilim, teknoloji, ve sanayi politikaları geliştirecek bir kurumsal altyapının örgüt bünyesinde oluşturulması çalışmalarını başlatır.
5. TMMOB ve Odaları; tüm mühendis ve mimarların aldıkları eğitimleri ve iş deneyimlerini takip etmekle ve onların sicilini tutmakla yükümlüdür.
6. TMMOB ve Odaları; gerek Dünya Ticaret Örgütü gerekse Avrupa Birliği (Gümrük Birliği) kanallarından gelen teknik ve mesleki mevzuat uyarınca mühendislik/mimarlık meslek alanlarının düzenlenmesine dönük uyumlaştırma (emperyalist/kapitalist ilişkilere tümüyle bağlanmak anlamında) çalışmalarına karşı durur, bu yönde izlenen politika ve uygulamalar ile mücadele eder.
7. TMMOB ve Odaları; "ulusal egemenlik ve bağımsızlık", "ulusal kalkınma", "aydınlanma" ve "emek" ekseninde meslek alanlarını düzenler. Meslek alanlarının düzenlenmesinde kamu/toplum yararını gözetir.
8. TMMOB ve Odaları; mesleki yeterlilik ve yetkinlik konusunu kaynağında çözmek amacıyla, mühendislik/mimarlık eğitimi/öğretimi yapan yükseköğretim kurumlarının müfredatlarının belirlenmesinde, uygulanmasında ilgili ulusal kurumlarla birlikte "ulusal bağımsızlık ve egemenlik" ilkesi uyarınca, kamu/toplum yararının sağlanması ekseninde işbirliği yapar, çalışmalar yürütür.

9. TMMOB ve Meslek Odaları; ülkemizdeki eğitim düzeninin, süreç içinde daha eşitsiz, adaletsiz hale geldiğini tespit eder. Meslektaşın adil ve eşit olmayan sistem içinde, bilgi ve donanım açısından yetersiz kalabildiğini, bu nedenle yanlış uygulamalara yol açabileceğini tespit eder. Meslektaşı bu konumdan kurtarmak için gerekli her türlü yasal, idari kurumlar harekete geçirir. Mesleki eğitsel girişimleri düzenler, meslektaşa destek olur. Ancak, meslektaşın, her ne sebeple olursa olsun, mesleki uygulama - mesleki üretiminden doğan kusurlar sonucu, doğal, kültürel çevrenin tahribi, kamunun zarar görmesi, bireyin toplumun sağlığının ya da yaşama hakkının ortadan kalkması, riske girmesine yol açması halinde , TMMOB ve meslek odası hiç tereddütsüz, doğal çevre ve kamu menfaatlerinden yana tavır alır.
10. Mesleki yeterlilik tartışmalarının odağında Türkiye "deki mühendislik eğitimi olmalıdır, Ülkemizde mühendislik eğitimi, sistemin ana gereksinmelerine göre belirlenmemelidir, Sanayileşememenin ve teknoloji ithal eden bir ülke olmanın sonucu olarak, mühendisler tasarım sürecinin dışında büyük ölçüde üretim kontrolü ya da hizmet üretimi gibi alanlarda istihdam edilmektedirler. Dolayısıyla mühendislik eğitimi, geleceğin mühendislerine teknolojik ilerlemeyi sağlayacak birikim ve beceriyi değil; üretim sürecinin sürekliliğini sağlayacak donanımı sağlamaya çalışır. Eğitim ile ilgili sorunların ancak eğitim süreci içinde çözülebileceği unutulmamalıdır. Mühendislik ve mimarlık eğitiminin , teorik ve pratik süreçleri kapsayacak biçim ve içerikte düzenlenmesi gerekmektedir. Bilim ve teknolojinin günümüzdeki ilerleme hızı göz önünde tutularak TMMOB'ye bağlı Odalar tarafından meslek içi eğitim verilmeli ancak bu meslek içi eğitim sürecinin lisans eğitimini ikame edeceği düşünülmemelidir.
11. Mevcut lisans eğitiminin gerek süresinin gerekse de şeklinin baştan sona tartışılması gerekliliği açıktır. Bu anlamda TMMOB'ne düşen, mühendis ve mimarlar ile birlikte öğrencilerin ve akademisyenlerin katılacağı tartışma ortamının sağlanmasıdır. TMMOB'nin kapsadığı meslek disiplinlerinin her biri için eğitim kurultayları düzenlenmesi, yapılan tartışmalar ve sonuçları üniversite kamuoyuna mal etmelidir. Bunların dışında yapılacak her türlü çalışma, mevcut eğitim sisteminin tüm eksiklik ve yetersizlikleriyle meşrulaştırılması ve onaylanması anlamını taşıyacaktır.
12. Özellikle 17 Ağustos depremi sonrası, meydana gelen can ve mal kaybının nedenlerinin büyük ölçüde yapı alanındaki rant mekanizması ve yolsuzluklar olduğu gerçeği, siyasi iktidar tarafından, mühendis ve mimarların mesleki yeterliliği tartışmalarının gündeme getirilmesiyle örtbas edilmeye çalışılmaktadır. TMMOB içinde de bu anlayışa paralel olarak dile getirilen görüşler, Birliği devlet organlarına bağlama ve zararsız "Meslek Örgütlerine" dönüştürme hazırlığı gibi görünmektedir. Yapı denetiminin özelleştirilmesi uygulaması ise, yeterlilik ve yetkinlik tartışmalarının tozu dumanı içinde adeta gözden kaçırılmaktadır. TMMOB'nin bu konudaki tavrı; özelleştirmeci ve liberal politikaların karşısına kamusal denetimden yana argümanlarla çıkmak olmalıdır. Sessiz ve teslimiyetçi kabullenme yerine, kitlesini ve halkını da yanına alan dirençli ve direngen bir kimlikle karşı koymak olmalıdır.
13. Şu talepler dile getirilmelidir :
- AB gibi emperyalist birliklerin dayattığı küreselleşme politikalarının karşısında durulmalıdır. TMMOB'nin bu "akıntıya kapılmayıp" , AB ile bütünleşmeci anlayışları teşhir etmesi gerekir.
 - "Halk için bilim, halk için üretim" anlayışını temel almaya devam etmelidir.
 - Mühendis ve mimarların "bilim ve teknoloji üretimi" için eğitilmelerinin koşulları zorlanmalıdır.
 - Eğitim ve bilimsel çalışmalar için bütçeden yeterli kaynak sağlanması için mücadele edilmelidir.
 - Emekçi mühendis ve mimarların sendikal örgütlülüğü için gerekli çaba ve destek gösterilmelidir.

14. TMMOB ve Odalar, mesleki yeterliliğin belgelendirilmesine yönelik meslek içi eğitimi, mesleki davranış ilkelerini de içerecek biçimde planlar, lisans eğitimi dikkate alarak uygulama alanlarına ilişkin eğitimi hizmet olarak gerçekleştirirler, bu eğitimin ortak konularını programlarlar, ders notlarını hazırlarlar ve eğitimlerini sağlarlar.
15. Hali hazırda üniversitelerimizde çağdaş, nitelikli ve bilimsel mimar-mühendislik eğitimi yapılamamaktadır. Bu nedenle öncelikle üniversitelerimiz, ülkemizin çıkar ve beklentilerine uygun olarak, demokratik, özerk ve bilimsel eğitim kurumları olarak her alanda tekrar yapılandırılmalıdır.
16. Mühendis ve mimarlar, bilim ve teknolojinin hızla geliştiği günümüzde, yeni gelişme ve gereksinimlerine bağlı olarak, tüm mesleki çalışma süreçlerinde, meslek içi eğitimi sürekli, etkin ve katılımcı bir anlayışla yaşama geçirmeye kararlıdır. Bu anlayış TMMOB ve bağlı oda yöneticilerinin temel yaklaşımları olmaya devam edecektir.
17. TMMOB, mühendislik mimarlık eğitiminin, çağın gereklerine uygun ders programları ve uygulama olanaklarıyla, tüm yurttaki eşit ve parasız olarak verilmesini savunur.
18. Mühendislik mimarlık eğitiminin yönlendirilmesi ve güncelleştirilmesi TMMOB'nin görevlerinden biridir. Bu çerçevede TMMOB, kapsamlı bir mühendislik mimarlık eğitimi programı hazırlar ve tartışmaya açar.

TMMOB MESLEK İÇİ EĞİTİM VE BELGELENDİRME YÖNETMELİĞİ

14 Aralık 2004 tarihli ve 25670 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Amaç

Madde - 1 Bu Yönetmeliğin amacı, ülke ve toplum yararları doğrultusunda meslek alanları ile ilgili denetimin yapılabilmesi, yetkili üyelerin tanımlanması, üyelerin mesleki ve bilimsel çalışmalarına yaptıkları işlere ve tamamlayıcı eğitimlerine dayanan uzmanlıklarının Odalarca belirlenmesi, belgelendirilmesi ve gerektiğinde yetkili üyelerin kamuoyuna önerilmesinin sağlanmasıdır.

Kapsam

Madde - 2 Bu Yönetmelik, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı odalara kayıtlı mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek alanlarına yönelik, toplumun gereksinimlerini karşılamak doğrultusunda araştırma, inceleme, projelendirme, tasarım, raporlama, eğitim, uygulama ve teknik sorumluluğu üstlenme işlevleri kapsamında olan ve uzmanlık gerektiren hizmetler için yetkili üyelerin saptanması, eğitimi ve belgelendirilmesi esaslarını kapsar.

Dayanak

Madde - 3 Bu Yönetmelik; 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun 39 uncu maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde - 4 Bu Yönetmelikte geçen;

- TMMOB: Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğini,
- Oda: TMMOB'ne bağlı Odaları,
- MİSEM: Meslek İçi Sürekli Eğitim Merkezini ifade eder.

Uzmanlık Konuları ve Uzmanlık Konularının Belirlenmesi

Madde - 5 Oda, öğrenim programlarını, uygulama alanlarını, mesleki bilimsel gelişmeleri, ülkenin teknolojik durumunu, kamuoyunun ve üyelerinin istemlerini dikkate alarak ve gerektiğinde oluşturacağı mesleki-bilimsel kurullara danışarak, üretilen ürün ya da hizmetlerde kamu yararına mesleki denetimin sağlanması konusunda mesleğin uzmanlık konularını ve uzmanlığın hangi koşullara göre belgelendirileceğini belirler.

Oda Yönetim Kurulu, üyelerinin uzmanlık konuları ile belgelendirme esaslarını, TMMOB Yönetim Kurulu onayına sunmak zorundadır. TMMOB Birliği Yönetim Kurulu tarafından onaylanan uzmanlık konuları ve belgelendirme esasları üyeye Odaca duyurulur.

Uzmanlık Konuları ile İlgili Belgelendirme

Madde - 6 Uzmanlık konuları ile ilgili belge aşağıdaki esaslara göre verilir:

- Oda tarafından belirlenen uzmanlık konuları ve belge alma koşullarını sağlayan ya da bu koşulları yerine getirecek üyelere ilgili uzmanlık konusunda belge verilir.
- Belge alma koşulları her uzmanlık konusu için ayrı olmak üzere Oda tarafından belirlenir. Gerekli durumlarda Oda Yönetim Kurulu, belge alma koşullarını değiştirebilir. Bu durumda üyelerin kazanılmış hakları göz önünde bulundurulur.
- Belge sahibi, belgenin kullanımında Oda'nın alacağı kararlara uymak zorundadır.
- Belge ücretleri Oda Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.
- Oda Yönetim Kurulu hakkında herhangi bir nedenle soruşturma açılan belge sahibinin belgesini kullanmayı, soruşturma sonuçlanıncaya kadar geçici olarak durdurabilir.
- Belgenin iptalinde Disiplin Kurulu Yönetmeliklerindeki esaslar geçerlidir.

- g) Oda merkezinde her uzmanlık konusu için ayrı olmak üzere belge sicil dosyası açılarak mühendislerin/mimarların sicilleri tutulur, onaylar işlenir.
- h) Oda'ca belirlenen ve TMMOB Yönetim Kurulunca onaylanan her uzmanlık konusu için Oda'ca belge alma koşulları belirlenir.

Meslek İçi Sürekli Eğitim Merkezi

Madde - 7 Meslek içi eğitim, aşağıdaki esaslara göre düzenlenir:

- a) Uzmanlık konuları ile ilgili verilecek meslek içi eğitimler ve sınavlar Odaca oluşturulacak Meslek İçi Sürekli Eğitim Merkezi (MİSEM) tarafından gerçekleştirilir.
- b) MİSEM sorumlusu Oda Yönetim Kurulu tarafından görevlendirilecek üyedir.
- c) MİSEM tarafından her uzmanlık konusuna ayrı olmak üzere eğitim-sınav programı ve takvimi hazırlanır ve Oda Yönetim Kurulunun onayına sunulur. MİSEM meslek içi eğitim programını ve takvimini ilgili Oda komisyonlarının görüş ve önerilerini alarak hazırlar.
- d) Oda Yönetim Kurulu tarafından onaylanan eğitim-sınav programları ve takvimleri Oda süreli yayınlarında duyurulur.
- e) Eğitim ve sınavların kimler tarafından gerçekleştirileceği, eğitmenler ile sınav komisyonlarına ödenecek ücretler ve eğitimlere katılım ücreti Oda Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.
- f) Eğitimlerin ve sınavların yapılacağı yerler Oda Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.
- g) Her eğitim ve sınav için; katılanların adı, soyadı, Oda sicil numarası, mesleği ve sınav sonuçlarını gösterir liste Oda arşivlerinde iki yıl süresince saklanır.

Geçici Madde - 1 Bu Yönetmeliğin yayımlanmasından sonra 90 gün içerisinde belgelendirme yapan Odalar uzmanlık konularını ve belgelendirme koşullarını TMMOB Yönetim Kurulu onayına sunmakla yükümlüdür.

Geçici Madde - 2 Bu Yönetmeliğin yayımlanmasından önce Oda'larca Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği onayına sunulmuş Resmî Gazete'de yayımlanmış benzer yönetmelikler, 90 gün içerisinde bu Yönetmeliğe uygun hale getirilir.

Yürürlük

Madde - 8 Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde - 9 Bu Yönetmelik hükümlerini Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu yürütür.

MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI UZMANLIK VE BELGELENDİRME YÖNETMELİĞİ

Resmi Gazete Yayınlanma Tarihi: 22.11.2001
Resmi Gazete Sayı : 24591

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, ülke ve toplum yararları doğrultusunda meslek alanları ile ilgili denetimin yapılabilmesi için ön koşul olan uzman üyelerin tanımlanması, üyelerin mesleki ve bilimsel çalışmalarına, yaptıkları işlere ve tamamlayıcı eğitimlerine dayanan uzmanlıklarının Makina Mühendisleri Odası tarafından belirlenmesi, belgelendirilmesi ve gerektiğinde uzman üyelerin kamuoyuna önerilmesinin sağlanmasıdır.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik, Makina Mühendisleri Odasına kayıtlı Makina, Endüstri-Sanayi, İşletme, Uçak, Havacılık ve Uzay Mühendislerinin meslek alanlarına yönelik, toplumun gereksinimlerini karşılamak doğrultusunda araştırma, inceleme, projelendirme, tasarım, raporlama, eğitim, uygulama ve teknik sorumluluğu üstlenme gibi uzmanlık gerektiren Makina, Endüstri-Sanayi, İşletme, Uçak, Havacılık ve Uzay Mühendisliği hizmetleri için uzman üyelerin saptanması ve belgelendirilmesi kurallarını kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik; 6235 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Kanunu hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve Kısaltmalar

Madde 4- Bu Yönetmelikte;

- Belge: Uzman mühendis belgesi ve/veya mühendis yetki belgesi
- Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Makina Mühendisleri Odası "ODA",
- Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Makina Mühendisleri Odasına bağlı Şube "Şube"
- Oda Yönetim Kurulu "OYK",

olarak tanımlanmıştır.

Uzmanlık Konuları ve Uzmanlık Konularının Belirlenmesi

Madde 5- ODA mühendislik dalları öğrenim programları, Makina, Endüstri-Sanayi, İşletme, Uçak, Havacılık ve Uzay Mühendisliği uygulama alanlarını, mesleki bilimsel gelişmeleri, ülkenin teknolojik durumunu, kamuoyunun ve üyelerinin istemlerini dikkate alarak ve gerektiğinde oluşturacağı mesleki-bilimsel kurullara danışarak, üretilen ürün veya hizmetlerde kamu yararına mesleki denetimin sağlanması konusunda uzmanlık konularını ve uzmanlığın hangi koşullara göre belgelendirileceğini belirler ve üyelerine duyurur.

Uzmanlık Konuları ile İlgili Belgelendirme

Madde 6- Belgelendirme esasları aşağıda sayılmıştır.

- ODA tarafından belirlenen uzmanlık konuları ve belge alma koşullarını sağlayan veya bu koşulları yerine getirecek üyelere ilgili uzmanlık konusunda belge verilir.
- Belge alma koşulları her uzmanlık konusu için ayrı olmak üzere ODA tarafından belirlenir. Gerekli durumlarda, OYK belge alma koşullarını değiştirebilir. Bu durumda Oda Yönetim Kurulu üyelerin kazanılmış haklarını göz önünde bulundurur.

- c) Belge sahibi, belgenin kullanımında Odanın alacağı kararlara uymak zorundadır.
- d) Belge ücretleri OYK tarafından belirlenir.
- e) Oda Yönetim Kurulu hakkında herhangi bir nedenle soruşturma açılan belge sahibinin belgesini kullanmayı soruşturma sonuçlanıncaya kadar geçici olarak durdurabilir.
- f) Belge iptalinde Oda Ana Yönetmeliğinin 46 ncı maddesindeki hususlar geçerlidir.
- a) (03/09/2004 tarih ve 25572 sayılı Resmi Gazetede değişiklik)
- g) Oda merkezinde her uzmanlık konusu için ayrı olmak üzere Belge Sicil Dosyası açılarak mühendislerin sicilleri tutulur, onayları işlenir. Ayrıca her Şubede, benzer dosyalarda Şubeye bağlı mühendislerin sicilleri tutulur.

Meslek İçi Eğitim Merkezi

Madde 7- Uzmanlık konuları ile ilgili verilecek meslek içi eğitimler ve sınavlar Makina Mühendisleri Odası Meslek İçi Eğitim Merkezi (MİEM) tarafından gerçekleştirilir.

- a) MİEM sorumlusu OYK tarafından görevlendirilecek Sekreter Yardımcısı veya Oda Müdürü veya Oda teknik görevlisidir.
- b) MİEM tarafından her uzmanlık konusuna ayrı olmak üzere eğitim-sınav programı ve takvimi hazırlanır ve Oda Yönetim Kurulunun onayına sunulur. MİEM meslek içi eğitim programını ve takvimini Şubelerin ve ilgili merkezi komisyonların görüş ve önerilerini alarak hazırlar.
- c) OYK tarafından onaylanan eğitim-sınav programları ve takvimleri Oda ve Şube süreli yayınlarında duyurulur.
- d) Eğitim ve sınavların kimler tarafından gerçekleştirileceği, eğitmenler ile sınav komisyonlarına ödenecek ücretler ve eğitimlere katılım ücreti OYK tarafından belirlenir.
- e) Eğitimlerin ve sınavların yapılacağı yerler OYK tarafından belirlenir.
- f) Her eğitim ve sınav için; katılanların adı, soyadı, Oda sicil numarası, mesleği ve sınav sonuçlarını gösterir liste ODA arşivlerinde iki yıl boyunca saklanır.

Yürürlük

Madde 8- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 9- Bu Yönetmelik hükümlerini Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu yürütür.

MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI
MEKANİK TESİSAT UZMANLIK VE BELGELENDİRME YÖNETMELİĞİ

Resmi Gazete Yayınlanma Tarihi: 22.11.2001
Resmi Gazete Sayı : 24591

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmelik ülke ve toplum yararları doğrultusunda kaliteli, sağlıklı, konforlu, güvenli ve ekonomik yapıların gerçekleştirilmesi amacıyla, mekanik tesisat hizmetlerinin üretilmesinde ve denetlenmesinde görev alacak ulusal ve uluslar arası bilimsel çalışmaları ve yeni gelişmeleri takip eden, mesleki etik kurallarına uygun olarak çalışacak Oda üyesi makina mühendislerine TMMOB Makina Mühendisleri Odası tarafından mekanik tesisat hizmetleri alanında uzmanlık belgeleri verilmesi esaslarını ve koşullarını düzenler.

Kapsam ve Dayanak

Madde 2- Bu Yönetmelik mekanik tesisat hizmetlerini gerçekleştirecek makina mühendislerinin uzmanlıklarının Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Makina Mühendisleri Odası tarafından belgelendirilmesi koşullarını ve esaslarını kapsar. Bu Yönetmelik, 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ile 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve Kısaltmalar

Madde 3- Bu Yönetmelikte;

- a) Mekanik tesisat alanında bilgi ve deneyime sahip, bu konuda açılmış sınavlarda başarılı olmuş, Oda üyesi makina mühendisi “uzman mühendis”,
- b) TMMOB Makina Mühendisleri Odası “ODA”,
- c) Oda Yönetim Kurulu “OYK”,
- d) Şube Yönetim Kurulu “ŞYK”,
- e) Serbest Müşavir Mühendis “SMM”
a) olarak tanımlanmıştır.
- b) Mekanik Tesisat Hizmet Alanları
- c) Madde 4- Mekanik tesisat hizmetleri:
 - a) Isı yalıtımı
 - b) Sıhhi tesisat
 - c) Isıtma tesisatı
 - d) Asansör avan proje hazırlama
 - e) Klima tesisatı
 - f) Havalandırma tesisatı
 - g) Kızgın su tesisatı
 - h) Buhar tesisatı
 - i) Gaz (doğal gaz, havagazı, LPG) tesisatı
 - j) Basıncılı hava tesisatı
 - k) Sanayi tipi mutfak, çamaşırhane tesisatı
 - l) Soğutma tesisatı
 - m) Yüzme havuzu ve filtrasyon tesisatı
 - n) Medikal gaz tesisatı
 - o) Otomatik kontrol tesisatı
 - p) Arıtma tesisatı

ve bu gibi konularda gerçekleştirilen tasarım, uygulama, denetim ve kontrol hizmetleridir.

Mekanik Tesisat Hizmetleri Uzman Mühendis Belgesi

Madde 5- Bu belge “mekanik tesisat mühendisliği” alanında ve aşağıda belirtilen “dar kapsamlı mekanik tesisat mühendisliği” konularında verilir.

a) Mekanik Tesisat Uzman Mühendis Belgesi

Belge sahibi makina mühendisi sıhhi tesisat, ısı yalıtımı, ısıtma tesisatı başlıklarıyla tanımlanan mekanik tesisat hizmetlerini yapmaya yetkilidir. Bu belge sahibi makina mühendisi, uzmanlık kapsamını “dar kapsamlı mekanik tesisat uzman mühendis yetki belgeleri” olarak artırabilir. Belge örneği Ek 1’de verildiği gibidir.

b) Dar Kapsamlı Mekanik Tesisat Uzman Mühendis Yetki Belgesi

Dar kapsamlı mekanik tesisat uzman mühendis yetki belgesi konuları aşağıdaki gibidir:

- 1) Doğalgaz tesisatı
- 2) Asansör avan proje hazırlama
- 3) Havuz tesisatı
- 4) Sanayi tipi çamaşırhane tesisatı
- 5) Sanayi tipi mutfak tesisatı
- 6) Medikal gaz tesisatı
- 7) Otomatik kontrol
- 8) Klima tesisatı
- 9) Kızgın su tesisatı
- 10) Basıncılı hava tesisatı
- 11) Buhar tesisatı
- 12) Soğutma tesisatı
- 13) Arıtma tesisatı
- 14) Havagazı tesisatı
- 15) LPG tesisatı
- 16) Havalandırma tesisatı

Yukarıda belirtilen konuların bir veya birkaçında belge sahibi makina mühendisi, belgede belirtilen konu veya konularda mekanik tesisat hizmetlerini yapmaya yetkilidir.

Yukarıda tanımlanan “Dar Kapsamlı Mekanik Tesisat Uzman Mühendis Yetki Belgesi” konuları günün gelişen koşullarına uygun olarak ODA tarafından artırılabilir.

Uzman Mühendis Belgelendirme Koşulları

Madde 6- Mekanik Tesisat Uzman Mühendis Belgesi almak için ODA üyesi olan makina mühendisleri başvurabilirler. Uzman mühendis belgelerinin geçerlilik süresi her yıl onaylanmak kaydıyla alındığı tarihten itibaren 5 yıldır. Belgelerin yıllık onaylarında, belgenin geçerliliğini sürdürebilmesi için belge sahibi Mekanik Tesisat Hizmetleri Uzmanlık ve Belgelendirme Kurulu tarafından belirlenen meslek içi eğitimleri tamamlamak zorundadır. Gerekli meslek içi eğitimi tamamlayamayan belge sahibinin belgesi yukarıda tanımlanan koşulu sağlayıncaya kadar geçerliliğini yitirir. Bu durum ODA tarafından ilgili birimlere bildirilir.

a) Mekanik tesisat uzman mühendis belgelendirme koşulları aşağıda belirtilmiştir.

- 1) ODA tarafından merkezi düzeyde açılan yapı üretim sürecinde geçerli olan yasalar, KHK’ler, tüzük, yönetmelik ve genelgeler konularında bilgilendirme seminerlerine katılmış olmak.
- 2) Mekanik tesisat uzman mühendis belgesi için ısı yalıtımı, sıhhi tesisat, ısıtma tesisatı konularında en az bir yıl süre ile tasarım-uygulama deneyimi kazanmış olmak.
- 3) ODA tarafından merkezi düzeyde açılan sınavlara katılmak ve başarılı olmak.

b) Dar kapsamlı mekanik tesisat uzman mühendis belgelendirme koşulları aşağıda belirtilmiştir:

- 1) Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin (b) bendinde tanımlanan alanlarda ODA tarafından Meslek İçi Eğitim Merkezi (MİEM) aracılığıyla merkezi düzeyde açılan eğitim programlarına katılmış olmak,
- 2) ODA tarafından yukarıdaki konularla ilgili olarak merkezi düzeyde açılan sınavlara katılmak ve başarılı olmak.

Mekanik Tesisat Hizmetleri Uzmanlık ve Belgelendirme Kurulu

Madde 7- Mekanik Tesisat alanında uzmanlık belgesi almak isteyen makina mühendislerinin başvurularını değerlendirerek, OYK'nın karar alma sürecini hazırlayan, bu yönetmelikle ilgili düzenlemeler hakkında OYK'ya görüş ve öneriler sunan, mekanik tesisat uzmanlık belgelerine ait gerçekleştirilecek sınavların hazırlıklarını, gerçekleştirilmesini ve değerlendirmesini yapan, OYK kararı ile oluşturulan süreli bir kuruldur.

ODA Mekanik Tesisat Hizmetleri Uzmanlık ve Belgelendirme Kurulu, OYK kararı ile bir OYK üyesinin başkanlığında mekanik tesisat uzman mühendis belgesi alma koşullarına sahip ODA üyeleri arasından iki yıllık çalışma dönemi için belirlenir. Kurul üye sayısı 7 kişidir. Kurul Odanın yazılı çağrısı ile toplanır. Kurulda kararlar oy çokluğuyla alınır. Kurul üyesinin kuruldan ayrılması durumunda OYK en geç bir ay içerisinde yeni üyenin atamasını yapar.

OYK tarafından kurul oluşumunda Şubelerin önerileri de dikkate alınarak yukarıdaki koşullara uyulması kaydıyla Bayındırlık ve İskan Bakanlığı temsilcisi, sektörle ilgili uzmanlık dernekleri temsilcisi ve üniversitelerden temsilcilerin yer alması gözetilir.

Mekanik Tesisat Hizmetleri Uzmanlık ve Belgelendirme Kurulunun Görevleri aşağıda belirtilmiştir:

- a) Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde yer alan mekanik tesisat hizmetleri konularında meslek içi eğitim, kurs ve seminerleri programlamak ve bu programlara ilişkin esasları belirlemek.,
- b) Tasarım ve uygulama deneyim sürelerine ilişkin esasları belirlemek,
- c) Uzman Mühendis Belgesi sınav komisyonları oluşturulmasına yönelik çalışma esaslarını belirlemek, komisyon üyeleri hakkında OYK'ya önerilerde bulunmak,
- d) Uzman Mühendis Belgelendirme sürecinde oluşabilecek itirazları değerlendirmek ve sonuçlandırmak,
- e) Uzmanlık ve belgelendirme çalışmalarının gelişmesine ilişkin önerileri almak, değerlendirmek, geliştirmek, ilgili mevzuatın geliştirilmesine yönelik katkıda bulunmak.

Uzman Mühendis Belgelendirme Sınav Komisyonları

Madde 8- Mekanik Tesisat Hizmetleri Uzmanlık ve Belgelendirme Kurulunca önerilen ve OYK'nın atayacağı Mekanik Tesisat Uzman Mühendis Sınav Komisyonu, uzman mühendis belgesine sahip, Dar Kapsamlı Mekanik Tesisat Uzman Mühendis Sınav Komisyonu ise ilgili konuda uzman mühendis yetki belgesine sahip en az 3 kişiden oluşur. Sınav sorularının belirlenmesi, sınavın hazırlanması, gerçekleştirilmesi ve değerlendirilmesi komisyon tarafından yerine getirilir.

Uzman Mühendislik Belgelendirme Sınavları

Madde 9- Uzman mühendis belgelendirme sınavları bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde tanımlanan uzman mühendis belgelerine almak için başvuran makina mühendislerine istekte buldukları konu veya konularda uzman mühendis belgesi verilmek üzere merkezi düzeyde gerçekleştirilen sınavlardır.

Mekanik tesisat uzman mühendis belgesi için ODA yılda en az iki sınav gerçekleştirir. Sınavlar en geç 3 ay önceden, mekanik tesisat uzman mühendis belgesi sınav konuları ve sınav tarihiyle birlikte ODA yayın organları aracılığı ile ODA üyelerine duyurulur.

Her bir uzman mühendis belgesi sınavı için başarı notu 100 üzerinden 70'dir. Her bir uzman mühendis belgesi sınav soruları ve yanıtları belirli sürelerle ODA yayın organlarında yayınlanır.

Sınav katılım ve belge ücretleri OYK tarafından belirlenir.

Diğer Konular

Madde 10- a) Uzman mühendis belgesi almak üzere başvuruların deneyim kazanmak üzere çalışma yaptıkları iş yerlerinde uzman mühendis belgesine sahip en az bir makina mühendisi çalışması zorunludur.

b) Uzman mühendis adayları deneyim çalışmasına başlamadan önce çalışacakları işyerlerini ve o kuruluştaki uzman mühendis isimlerini ODA'ya bildirir.

c) Uzman mühendis belgesine sahip olmayan makina mühendisleri mekanik tesisat konusunda SMM belgesine sahip olamaz. Uzman mühendisin uzman olduğu konular SMM belgesinde de tanımlanır.

d) Mekanik tesisat uzman mühendis belgesine sahip ODA üyeleri sadece uzman olduğu tesisat konularındaki mekanik tesisat hizmetlerini yerine getirmeye yetkilidir. Uzman olmadıkları konularda çalışamazlar.

e) Bu Yönetmelikte yer almayan hususlarda, TMMOB Makina Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliği ve TMMOB Makina Mühendisleri Odası Uzmanlık ve Belgelendirme Yönetmeliği hükümleri geçerlidir.

Geçici Madde 1- Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce dar kapsamlı mekanik tesisat konularında ODA tarafından düzenlenen kurslar ve yapılan sınavlar sonucu mühendis yetki belgesi almış olanlar ile adı geçen hizmetleri yürüttükleri için kazanılmış hak olarak kurslara katılmadan bu belgeleri almış olanların belgeleri bu yönetmelik kapsamında geçerlidir.

Geçici Madde 2- Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ODA üyesi Makina Mühendisleri deneyim şartı aranmaksızın bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin (a) bendinde belirtilen uzman mühendis belgelerini almak üzere 3 yıl süreyle sınavlara girme hakkına sahiptir. Bu madde 30 Haziran 2003 yılında kendiliğinden yürürlükten kalkar.

Yürürlük

Madde 11- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 12- Bu Yönetmelik Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu tarafından yürütülür.

MÜDEK

Mühendislik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği

Mühendislik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (kısa adı MÜDEK), farklı disiplinlerdeki mühendislik eğitim programları için akreditasyon, değerlendirme ve bilgilendirme çalışmaları yaparak Türkiye’de mühendislik eğitiminin kalitesinin yükseltilmesine katkıda bulunmak amacıyla faaliyet gösteren bir dernektir.

MÜDEK 2002 yılında Türkiye ve KKTC’de mühendislik eğitimi veren fakültelerin dekanlarından oluşan Mühendislik Dekanları Konseyi (MDK) tarafından, bu fakültelerin bünyelerindeki mühendislik lisans programlarının değerlendirilmesi için ayrıntılı bir program düzenlemek ve uygulamak üzere Mühendislik Değerlendirme Kurulu adı ile anılan bağımsız bir sivil toplum platformu olarak kurulmuştur. 25 Ocak 2007 tarihinde MÜDEK Mühendislik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği adında bir dernek haline dönüşerek tüzel kişilik kazanmıştır.

MÜDEK Değerlendirme ve Akreditasyon Çalışmaları

Mühendislik programlarını değerlendirme ve akreditasyon çalışmalarına 2003 yılından itibaren başlamış olan MÜDEK, Temmuz 2007 itibarıyla 14 farklı disiplinde toplam 44 mühendislik lisans programının değerlendirmesini gerçekleştirmiştir. 2007-2008 değerlendirme döneminde ise 10 farklı mühendislik disiplininde toplam 37 mühendislik lisans programının değerlendirilmesi planlanmaktadır.

MÜDEK tarafından yapılan program değerlendirme çalışmaları, MÜDEK bünyesinde bulunan Mühendislik Eğitim Programları Akreditasyon Kurulu (MAK) tarafından oluşturulan değerlendirme takımları tarafından ve MÜDEK’in yayınlamış değerlendirme ölçütlerine dayalı olarak yapılır. Bu ölçütler, bir mühendislik programının akreditasyonu için sağlaması gereken minimum koşulları belirler.

Program değerlendiricileri, kendi alanlarında uzman ve mühendislik eğitimi konusunda önemli birikimi olan akademisyenler ve profesyonel mühendisler arasından seçilir. Her program değerlendiricisinin, değerlendirme ziyaretlerinde görev almadan önce MÜDEK tarafından verilen bir eğitim programını tamamlamış olması gerekir.

MÜDEK’in Temmuz 2007 itibarıyla 14 değişik mühendislik disiplininde, 18’i sanayiden olmak üzere toplam 72 kişilik eğitimli bir değerlendirici havuzu bulunmaktadır. MÜDEK değerlendiricileri ve MÜDEK kurullarında yer alan tüm kişiler, gönüllük esasına göre çalışırlar.

MÜDEK Tarafından Akreditasyon Verilen Lisans Programları

(2006-2007 öğretim yılı itibarıyla)

[Köşeli parantez içinde] verilen yıllardan birincisi akreditasyon alınan ilk yılı, ikincisi verilmiş olan akreditasyonun sona erme yılını göstermektedir.

Ankara Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi

Elektronik Mühendisliği	[2004-2008]
Jeoloji Mühendisliği	[2006-2008]
Kimya Mühendisliği	[2004-2008]

Dokuz Eylül Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi

Çevre Mühendisliği	[2005-2011]
Elektrik-Elektronik Müh.	[2007-2013]
İnşaat Mühendisliği	[2007-2009]
Jeofizik Mühendisliği	[2007-2009]
Jeoloji Mühendisliği	[2005-2011]
Maden Mühendisliği	[2007-2009]
Makina Mühendisliği	[2005-2009]
Metalurji ve Malzeme Müh.	[2007-2013]

Ege Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi

Bilgisayar Mühendisliği	[2006-2008]
Gıda Mühendisliği	[2006-2008]
Kimya Mühendisliği	[2006-2008]
Tekstil Mühendisliği	[2006-2008]

Fırat Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi

Elektrik-Elektronik Müh.	[2006-2008]
İnşaat Mühendisliği	[2006-2008]
Jeoloji Mühendisliği	[2006-2008]
Kimya Mühendisliği	[2006-2008]
Makina Mühendisliği	[2006-2008]

Gazi Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi

Elektrik-Elektronik Müh.	[2004-2010]
Endüstri Mühendisliği	[2004-2010]
Endüstri Mühendisliği	[2004-2010]
İnşaat Mühendisliği	[2004-2010]
Kimya Mühendisliği	[2004-2010]
Kimya Mühendisliği	[2004-2010]
Makina Mühendisliği	[2004-2010]
Makina Mühendisliği	[2004-2010]

Selçuk Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi

Çevre Mühendisliği	[2006-2008]
Elektrik-Elektronik Müh	[2006-2008]
İnşaat Mühendisliği	[2006-2008]

Yıldız Teknik Üniversitesi, İnşaat Fakültesi

İnşaat Mühendisliği	[2007-2009]
İnşaat Mühendisliği	[2007-2009]
Jeodezi ve Fotogrametri Müh.	[2007-2009]